

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum derisio sit speciale peccatum, distinctum ab alijs peccatis, quibus
per verba nocumentum proximo infertur? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

Vtrum derisio sit speciale peccatum, ab alijs præmissis distinctum?

407

AD primum sic proceditur. Videtur, quòd derisio non sit speciale peccatum, ab alijs præmissis distinctum. Subfannatio enim videtur idem esse quod derisio. Sed subfannatio ad contumeliam videtur pertinere. Ergo derisio non videtur distingui à contumelia.

¶ 2 Præterea, Nullus irridetur nisi de aliquo turpi, ex quo homo erubescit. Huiusmodi autem sunt peccata, quæ si manifestè de aliquo dicuntur, pertinent ad contumeliam: si autem occultè, pertinent ad detractionem, siue susurrationem. Ergo derisio non est vitium à præmissis distinctum.

¶ 3 Præterea, Huiusmodi peccata distinguuntur secundum nocumenta quæ proximo inferuntur. Sed per derisionem non inferitur aliud nocumentum proximo, quàm in honore, vel fama, vel detrimento amicitiz. Ergo derisio non est peccatum distinctum à præmissis.

SED contra est, quòd derisio sit ludo: unde & illusio nominatur. Nullum autem præmissorum ludo agitur, sed serio. Ergo derisio ab omnibus prædictis differt.

RESPONDEO dicendum, quòd sicut supra dictum * est, peccata verborum præcipuè pensanda sunt secundum intentionem proferentis. Et ideo secundum diuersa, quæ quis intendit, contra alium loquens, huiusmodi peccata distinguuntur. Sicut autem aliquis conuitiando intendit conuitiati honorem deprimere, & detrahendo diminuere famam, & susurrando tollere amicitiam: ita etiam irridendo aliquis intendit, quòd ille qui irridetur, erubescat. Et quia hic finis est distinctus ab alijs, ideo etiam peccatum derisionis distinguitur à præmissis peccatis.

Ad primum ergo dicendum, quòd subfannatio & irrisio conueniunt in fine, sed differunt in modo: quia

quia irrisio fit ore, id est, verbo & cachinnis: subfannatio autem naso rugato, ut dicit glos. super illud * Psalm. 2. Qui habitat in cœlis, irridebit eos. Talis autem differentia non diuersificat speciem. Vtrūque tamen differt à contumelia, sicut erubescenzia, à dehonoratione. Est enim erubescenzia timor dehonorationis,† sicut Damasc. dicit.

*ghinterl.
& Aug.
ho. loco.
12. Oris.
fidei, c. 5*

Ad secundum dicendum, quod de opere virtuoso aliquis apud alios & reuerentiam meretur, & famam, & apud seipsum bonæ conscientie gloriam, secundum illud 2. ad Corinth. 1. Gloria nostra hæc est, testimonium conscientie nostræ. Unde e conuerso de actu turpi, id est, vitioso, apud alios quidem tollitur hominis honor & fama: & ad hoc contumeliosus & detractor turpia de alio dicunt. Apud seipsum autem per turpia, quæ dicuntur, aliquis perdit conscientie gloriam per quandam confusionem & erubescenziam: & ad hoc turpia dicit derisor. Et sic patet quod derisor communicat cum prædictis vitijs in materia: differt autem in fine.

Ad tertium dicendum, quod securitas conscientie, & quies illius, magnum bonum est, secundum illud Proverb. 15. Secura mens quasi iuge conuiuium. Et ideo qui conscientiam alicuius inquietat, confundendo ipsum, aliquod speciale nocumentum ei infert. Unde derisio est peccatum speciale.

ARTIC. II.

Utrum derisio possit esse peccatum mortale?

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod derisio non possit esse peccatum mortale. Omne enim peccatum mortale contrariatur charitati. Sed derisio non videtur contrariari charitati: agitur enim ludo quandoque inter amicos, unde & delusio nominatur. Ergo derisio non potest esse peccatum mortale.

408

¶ 2. Præterea, Derisio illa videtur esse maxima, quæ fit in iniuriam Dei, Sed non omnis derisio, quæ vergit in iniuriam Dei, est peccatum mortale: alioquin quicumque recidualet in aliquod peccatum,

○ 3 veniale,